



Van Looy, Jac. (1981), *De dood van mijn poes en ander proza*. Utrecht/Antwerpen, Het Spectrum. Prisma boeken nr. 1999.

Ik heb dit boekje heel lang geleden gekocht omdat leraar Ghislain (Guy) Frees in mijn tweede humaniorajaar 'De dood van mijn poes' de hemel in prees. Misschien hebben we er toen een fragment uit gelezen. Hoewel 'De dood van mijn poes' in deze pocketeditie het laatste verhaal is, heb ik het als eerste gelezen. Algemeen gesproken kan ik zeggen dat de stijl van Van Looy vandaag de dag niet meer te pruimen is. Het is de taal van de Tachtigers met enorm veel zelfgemaakte (samengestelde) woorden, bewust geforceerde zinsbouw en een overvloed aan beschrijvingen. Zeer saai om te lezen. Hieronder bespreking per verhaal in de volgorde waarin ik ze gelezen heb.

De dood van mijn poes

Dit verhaal is mij tegengevallen. In het begin is Van Looy zelfs heel hard voor de afwezige poes, die al een dag of drie vermist wordt. Verder in het verhaal wordt hij wat liever. Maar het verhaal gaat veel meer over een arme jongen die model staat voor de schilder dan over de poes. Niet goed.

De nachtcactus

Een heel langdradig verhaal over een cactus die maar één nacht bloeit. In het tweede deel van het verhaal is de cactus volkomen afwezig. Dan gaat het over de gast die in deel I de cactus bewonderd heeft en die een bizarre en zeer langdradige droom heeft over het nachtleven in Amsterdam. Zeer flauw.

Een dag met sneeuw

Een kleine schets (vier bladzijden) van een sneeuwbus in Venetië. Zeer impressionistisch. De taal van de schilder die Van Looy in de eerste plaats was. Jammer genoeg toch weer doorspekt met die typische tachtigerstaal: lange zinnen, gefabriceerde woorden. Kortom, voor de lezer van nu niet verteerbaar. Het verbaast mij dat zo'n boek in 1881 nog herdrukt werd. Vandaag de dag zou niemand dat nog kopen. Het is curieus dat de Tachtigers zichzelf beschouwden als moderne taalvernieuwers terwijl ze nu ouderwetser klinken dan hun voorgangers zoals Huet en Multatuli, ja zelfs ouderwetser dan Van Lennep.

60-61: glimmend uit een smoezelig gezicht vol roet [= schoorsteenveger], als **een kleine neger**

Een stierengevecht

Evocatie van een stierengevecht. Redelijk geslaagd. Niet overdreven veel typische Tachtiger woordenfabricatie. Hoewel Van Looy de dappere stier verschillende keren 'het monster' noemt, spreekt toch een zekere empathie met het verschrikkelijke lijden van het dier uit deze tekst. Voor het zelf vermoord wordt, doodt het vijf à zes paarden. Tot mijn verbazing schrijft van Looy dat hij het dier af en toe hoort loeien en brullen. Misschien sneed men toen de stembanden nog niet door of niet zo doeltreffend als vandaag. Het blijft voor mij een raadsel dat zoveel duizenden mensen genoeg kunnen beleven aan het lijden van een dier.

Het einde van een stierengevecht

Een voortzetting van het vorige. De gedode stieren worden met veel empathie beschreven. Ook dit verhaal valt uiteen in twee delen. Het eerste deel is een mooie en vrij sobere evocatie van het leed van de stervende stier en van het leeglopen van de arena. De tweede helft vertelt van een van de toeschouwers uit het vorige verhaal, de boer, die iets gaat drinken achteraf.

Een mislukte dag

Ook dit verhaal speelt zich af in Spanje, nu in de Goede Week. Het regent onophoudelijk. Op het einde krijgen we een conversatie tussen twee vrienden die de dag beschouwen als mislukt. Al met al een flauw verhaaltje. Meer een impressionistische beschrijving.

La Mancha. Uit een brief

Een evocatie van een treinreis naar de regio waar *Don Quichote* zich afspeelt. Mooie vermenging van herinneringen aan de lectuur en de treinreis. Weinig Tachtiger-woorden. Redelijk sober. Al de verhalen zijn impressies zonder intrige. Het werk van een schilder.

Een reisindruk

Dit vertelsel is opgebouwd rond de begrafenis van een kind. Er wordt een klein kistje naar het kerkhof gedragen in de winter want het sneeuwt. Sfeerschepping. Typische Tachtiger evocatie, ook typisch voor de schilder Van Looy.

Een zonnige ochtend

Een verhaaltje over een schilder die een jong meisje schildert. Er komt ook een gekke kerel in voor. Ik denk niet dat het schilderen een succes is geworden.

Een tango

Een soort van kleine Villa des Roses, maar veel wijldopiger. Op den duur geraak je de draad kwijt van wie wie is in al die personages. Van enige intrige is bij Van Looy nooit sprake. Er gebeurt niks. Het is allemaal impressionistische beschrijving.

Houden

Philip Vermoortel
11-2022